

- 6 ส.ค. 2539

การศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับป่าชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชาวเมี่ยน
THE LEXICAL STUDY OF COMMUNITY-Forest AND ENVIRONMENTAL
CONSERVATION IN MIEN

กมลธรรม ชื่นพันธุ์

อุภันต์นาการ

จาก

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาภาษาศาสตร์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2539

ณพ

ก 136 ก

8539

Copyright by Mahidol University

38429 ๙1

ชื่อวิทยานิพนธ์ การศึกษาคำศัพท์เกี่ยวกับป่าชุมชน และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
ของชาวเมี่ยน

ผู้วิจัย กมลธรรม ชื่นพันธุ์

ปริญญา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาศาสตร์)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

สุวิไล เปรมศรีรัตน์, Ph.D.

พิศมัย(นวนินิ) อยู่โพธิ์, Ph.D.

ภัทธิตยา ยิมเวรัตน์, Ph.D.

วันที่สำเร็จการศึกษา

17 พฤษภาคม พ.ศ.2539

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นการศึกษาวิถีชีวิตที่เกี่ยวข้องกับป่าชุมชนและการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของชาวเมี่ยน ในพื้นที่ตำบลปงเตา อำเภองาว จังหวัดลำปาง โดยศึกษาจากคำศัพท์วิธีการศึกษาใช้การวิจัยเชิงคุณภาพรวบรวมและบันทึกข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเกต และเข้าไปมีส่วนร่วมในชุมชน กลุ่มคำศัพท์ที่นำมาวิเคราะห์ ได้แก่กลุ่มคำศัพท์เกี่ยวกับป่า ภูเขา น้ำ พืช สัตว์ ผี และคน โดยใช้การวิเคราะห์ด้วย 1) วิธีแยกองค์ประกอบ 2) วิธีแยกประเภทแบบพื้นบ้าน 3) วิธีการจัดชุดคำ นอกเหนือจากนี้ ยังได้ศึกษาครอบคลุมถึงกลุ่มคำอื่นๆ ที่เกี่ยวกับป่าชุมชนและวิถีชีวิตเชิงอนุรักษ์ของชาวเมี่ยน

ผลการศึกษากลุ่มคำต่างๆ พบว่า ความหมายของคำ สามารถสะท้อนให้เห็นวิธีคิดตลอดจนการเลือกใช้คำที่เกี่ยวข้องกับป่าชุมชนของเจ้าของภาษา ซึ่งเป็นการเลือกใช้คำอย่างมีเหตุผล แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมอย่างชัดเจน ส่วนเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เห็นได้จากข้อห้าม-ข้อปฏิบัติซึ่งส่วนใหญ่จะแสดงออกในรูปของสิ่งเหนือธรรมชาติที่มีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตในเกือบทุกด้านของชาวเมี่ยน อีกทั้งยังพบว่าโลกทัศน์ของชาวเมี่ยนที่เกี่ยวกับป่าชุมชน เป็นระบบคุณค่าที่เกื้อกูลต่อธรรมชาติแวดล้อม และเป็นจุดสำคัญที่ทำให้เกิดวัฒนธรรมและวิถีชีวิตที่มีลักษณะเฉพาะเผ่าพันธุ์ ยังคงดำรงได้ตราบจนปัจจุบัน.

Thesis Title The Lexical Study of Community-Forest and Environmentation in Mien

Name Kamontham Cheunphan

Degree Master of Arts (Linguistics)

Thesis Supervisory Committee

Suwilai Premsrirat, Ph.D.

Pitsamai(Nawanit) Yupho, Ph.D.

Pattiya Jimreiwat, Ph.D.

Date of Greduation

17 May B.E.2539 (1996)

Abstract

This thesis is the lexical items relating to the community-forest and environmental conservation in Mien language as spoken at Tambon Pongtaw, Amphoe Ngao in Lampang province. The data was collected through interviews, observation participation in the life of the community. The lexical items reflecting the idea of community-forest are those pertaining water, plants, animals, spirits and man. Componential analysis, folk taxonomy and the lexical paradigmatic method are used.

It is found that the lexical items in Mien relating to community-forest reflect the speaker world view regarding the idea of community-forest. The choices of lexical items are logical and show clearly the relationship between language culture and environment. The environmental conservation are indicated in their beliefs various ritual ceremonies especial those concerned with supernatural power which influenced the people's way of life. The Mien's world view on community-forest in preserving the natural environment as well as the identity of ethnic group.